

Zadružno socijalni tečaj v Slovenski Bistrici in Ptuj smo morali iz nujnega vzroka zamenjati tako, da se vrši tečaj v Ptuj 6. decembra ob pol 9. uri dopoldne v minoritski dvorani in tečaj v Slovenski Bistrici 13. decembra ob 9. uri v posvetovalni dvorani okrajne hranilnice.

OBČNI ZBOR ŽUPANSKE ZVEZE ZA SLOVENIJO.

se je vršil v nedeljo, dne 28. oktobra v Celju pri «Belem volu». Občni zbor je otvoril in mu predsedoval načelnik županske zveze, g. poslanec Stanovnik, ki je v uvodnih besedah sporočil poseben pozdrav dr. Korošca in povdarjal avtonomijo občin, za katere ohranitev se hoče županska zveza v prvi vrsti boriti. Kar začetkom občnega zbora se je sprejel najostrejši protest zoper italijansko nasilstvo proti našim primorskim bratom Slovincem in Hrvatom. Ko je g. načelnik Stanovnik se opozoril na «Hranilnico kmečkih občin v Ljubljani», ki je pupilarnovaren zavod in v katerega naj nalagajo občine svoj odvisni denar, za katerega se zahteva pupilarna varnost, ako nimajo v bližini kakega našega pupilarno varnega zavoda, je g. tajnik županske zveze podal blagajniško in tajniško poročilo o delovanju županske zveze v preteklem poslovnem letu. Županska zveza je priredila 10 županskih tečajev, med temi na Štajerskem tri in sicer v Rajhenburgu, Konjicah in v Slovenjgradcu; nadaljne tečaje je preprečil volilni boj, med katerimi so bile občine preobložene s pripravami za volitve. Tajnik Gabrovšek iz Ljubljane je predlagal izvršilni odbor županske zveze, ki naj brzo rešuje tekoče poste; iz Štajerske sta prevzeta v izvršilni odbor gospoda Martin Steblovnik in Miha Hrastnik. Dolg in temeljit je bil razgovor o lastnem glasilu županske zveze, ki je neobhodno potreben; upamo, da bo z novim letom že lahko začelo izhajati. Določili so se županski tečaji za bodoče leto, šest za Kranjsko in šest za Štajersko s Prekmurjem. Na Štajerskem se zaradi zadružno-socialnih tečajev vršijo šele po novem letu. — G. vladni svetnik Sporn je imel zanimivo predavanje: župan kot urad na oseba. — Nato se je razvila še debata o kuluku, katero je zaključila resolucija proti kuluku v obliki, katero je priporočal «Slovenski Gospodar» št. 44 dne 18. oktobra. — Sklenite so se še resolucije glede nameravanega ljudskošolskega zakona, zlasti pa proti nameravanemu občinskemu redu, glede katerega zahteva županska zveza, da da vlada občinam načrt na razpolago, da ga občine proučijo in se o njem izjavijo.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Italijanski poslanik v Beogradu je predal naši vladi ponovno Mussolinijev predlog, po katerem bi pripadla Reka Italiji, Baroš in Delta pa nam. Ministrski svet je o tem razpravljal in sklenjeno je, da Jugoslavija ne odstopi od rapalske pogodbe.

V parlamentu je bil izražen tudi odločen protest proti postopanju Italije s slovenski in hrvatsko narodnostno manjšino. V imenu opozicije je nastopil tudi poslanec dr. Hohnjec, ki je najostreje obsodil italijanska nasilja. Vlada je končno le predložila italijanskemu poslaniku, kako odmevajo pri nas odloki njegove vlade, poslanik je to javil v Rim in končno je bila ukinjena nasilna odredba proti slovenskim listom, ki sedaj zopet izhajajo samo v slovenskem jeziku.

V Zagrebu osnovana nova stranka «srednje linije» doslej še ni našla pravega upoštevanja. Centralisti niso pripravljani niti na malo popuščanja, proticentralistom je pa premalo to, kar predlaga «srednja linija». Zagrebški list «Der Morgen» izraža to takole:

«V naši državi se bije boj proti centralizmu. Sedanja ustava se je izkazala kot slaba in njeno revizijo zahtevajo danes tudi tisti, ki so nekdanj proglašali vsako njeno kritiko za protidržavno. Prepričanje, da nas more rešiti le nasprotje od centralizma, je ukoreninjeno že tako globoko, da ljudje komaj čakajo močnega moža, ki naj prinese odrešenje. V takih okoliščinah ne more biti govora o politiki «srednje linije». Ljudstvo hoče temeljito rešitev, ne pa polovičarstva. Ljudje hočejo prosto dihati, in si sami odločevati svojo usodo. Zato je razumljivo, da v politiki «srednje linije» ne marajo nič slišati. Mi moramo torej začeti tam, kjer smo nehali leta 1918. Vsak naj bo gospod v svoji hiši. Posamezni deli države bodo potem že našli «srednjo linijo». Politika «srednje linije» ne more biti začetek, ampak še le izid razvoja».

Zastopniki prečanskih krajev vidijo veliko krivico v novem proračunu. Direktni davki so nesli državni blagajni mnogo več, kakor je bilo predvideno v proračunu. Zato so v proračunu za leto 1923-24 postavili večje svote na prejemkih iz direktnih davkov. Tako predvideva letošnji proračun, da bo Slovenija plačala letos 23 milijonov 550.000 dinarjev več direktnega davka kakor lansko leto. Za Srbijo pa predvideva proračun le — 3 milijone dinarjev poviška.

KONČNI IZIDI AVSTRIJSKIH VOLITEV.

Po končanem štetju volilnih glasov iz vseh okrajev se vidi, da so krščanski socialci pridobili od poprej 13 odstot, socialni demokrati pa dobrih 11 odstot, dočim so Velenemci dobrih 35 odstot izgubili. Krščanski socialci imajo za državni zbor 81 mandatov, Velenemci 12, Landbändlerji 6, socialni demokrati pa 67 mandatov. Ker bodo šli Velenemci in Landbändlerji nedvomno s Seiplom, stoji proti socialdemokratski opoziciji 99 mož ali 32 glasov absolutne večine. S tem je Seiplu nadaljno izvajanje njegovega ženevskega sanacijskega

programa zagotovljeno. Liberalne meščanske stranke so izšle iz volitev popolnoma poražene; volilci so jim ušli deloma v Seiplov, deloma v socialdemokratski tabor. Dobili so v celi državi krščanski socialci in obe meščanski stranki skupaj 1.670.000 glasov, socialisti sami pa 1.193.000 glasov. Na Dunaju so socialisti ohranili večino ter bodo imeli v deželnem zboru od 120 članov 78, krščanski socialci 41; razen tega je izvoljen 1 žid. Socialistom se je pri vsej lepi večini priključilo tako nerodno, da jim bo manjkalo tudi, če bo šel žid z njimi, za dvetretjinsko večino en glas. Dobili so na Dunaju socialisti 582.000, krščanski socialci pa 456.000 glasov. Slovani v državnem zboru tudi sedaj ne bodo imeli nobenega poslanca. V deželnih zborih bodo vsega skupaj 4 slovenski zastopniki: 2 Čeha na Dunaju (izvoljena na socialistični listi) in 2 Slovence na Koroškem. Gradiščanski Hrvatje zaenkrat pri volitvah niso uspeli.

PRED RAZPADOM NEMCIJE.

S francosko pomočjo je proglašena samostojna porenška republika, katero predstavljajo veleindustriji, ki mislijo, da bodo lahko dobro trgovali s Francijo, nasprotujejo ji pa delavski krogi, katere hočejo podjetniki za toliko časa vreči na cesto, dokler se ne najde možnost uspešnega in dobičkanosnega obratevanja. Skoraj popoln je tudi razdor med berlinsko vlado in Bavarsko na eni ter Saško na drugi strani. Bavarsko imajo v rokah monarhisti, ki hočejo zopet ustoličiti Wittelsbachovce kot kralje, Saški pa vladajo socialisti. Prvi zahtevajo bojno napoved socialistični sili saške in cele države, drugi pa iztrebljenje monarhizma. Berlin se za nobeno stran ne more odločiti in če se za katerokoli odloči, so notranji boji neizbežni.

PRED NOVO EVROPSKO KONFERENCJO.

Anglija se trudi, da pridobi Ameriko za sodelovanje na konferenci za ureditev reparacijskega ali odškodninskega vprašanja. Ameriški državni tajnik je odgovoril, da Amerika ne odklanja svoje soudeležbe, stavi pa sledeče pogoje: 1. Ameriška vlada ne želi, da bi se Nemčija odtegnila pravični kazni, toda predno se Nemčija prisili na plačevanje, je treba ugotoviti njeno plačilno možnost. 2. Konference bi se Amerika udeležila le če bi imela konferenca posvetovalen značaj, njeni sklepi ne bodo obvezni. 3. Med reparacijami in med dolgovi, ki jih imajo razne države na Ameriko, je treba razločevati.

RUSKO ŽITO IN PREMKG.

Od 15. avgusta do 10. oktobra je Rusija izvozila preko osem milijonov pudov žita. Od tega odpade 5 milijonov pudov žita, predvsem rži, ječmena in pšenice na Nemčijo. Ostanek se razdeli na Holandsko (2 milijona pudov), Dansko (500.000 pudov) in Finsko (500.000 pudov).

V berčegujski pokrajini v orenburški guberniji so odkrili bogate plasti črnega premoga. Premogovnik cenijo na 30 milijonov pudov. Kirgiški industrijski odbor bo pričel v bližnji bodočnosti s kopanjem.

Iz delovanja naših poslancev.

Shodi SLS prihodnjo nedeljo, dne 4. novembra se vršijo: v Novicerkvi po rani sv. maši pri cerkvi. Govori poslanec Krajnc; v Slivnici pri Mariboru po rani sv. maši v društvenem domu. Govori poslanec Falež; v St. Lenartu nad Laškimi po sv. maši pri cerkvi. Govori poslanec Kugovnik.

Shod SLS v Libelcih dne 21. t. m. se je prav dobro obnesel. Vršil se je po rani sv. maši. Ringovi prosto ri so bili nabito polni poslušalcev. Poslanec Kugovnik je poročal o parlamentarnem delovanju naših poslancev. Razložil je tudi vse laži in obrekovanja, katera razširjajo naši nasprotniki. Poslušalci so z zanimanjem sledili poročilu g. poslanca ter končno izrekli Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje.

Naše prireditve.

Kat. izobraževalno društvo v St. Andražu pri Velenju ponovi v nedeljo, dne 4. novembra igro «Svoje glavna Minka» v petih dejanjih. K temu se vzpirori še igra iz «Našega doma» «Vedeževalka» in sicer pod kozoletem g. Fr. Vašl. Med odmori tamburaška godba in petje. Začetek točno ob pol treh popoldne. Čisti dobiček je namenjen v nabavo nove društvene zastave. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobrna pri Celju. Igra «Mlinar in njegova hči» je bila 28. oktobra izvrstno igrana. Zato jo prihodnjo nedeljo ponavljajo. Nihče od domačih in sosedov naj ne zamudi ogledati si jo. — Bralno društvo.

Tedenske novice.

† STOJAN PROTIC UMRL.

V nedeljo, ob pol štirih popoldne je umrl bivši predsednik vlade in poslanec Stojan Protič, na svojem domu v Beogradu. Letos spomladi se je prehladil in od tega časa je hiral. Pred 14 dnevi je moral zopet leči, vrstili so se boljši in slabši dnevi, končno pa je podlegel vsled srčne oslabilosti. Ko so mu dajali krepilne injekcije, je dejal: «Pustite, da se ne mučim.» — To so bile njegove zadnje besede. Pokopali so ga v torek ob 9. uri dopoldne na državne stroške. — Pokojni Stojan Protič je bil državnik odlične vrste in sposobnosti in politika, katero je on vodil dolgo vrsto let v Srbiji in pozneje v Jugoslaviji, je bila brez vsake balkanske primesi in vredna v pravem pomenu besede vsake kul-

turne in parlamentarne države. Rodil se je 16. januarja (po starem koledarju) leta 1857 v Kruševcu, kjer je dovršil tudi gimnazijo. Do leta 1882 je služboval kot profesor, potem pa se je posvetil politiki. S Stojanom Protičem je pokopan važen most med Beogradom in Zagrebom. Protič je neustrašno obsojal nesrečno vidovdanske ustavo in kot mož širokega obzora, kremenitega značaja, poštenja in čistih rok, ki niso iskale nikdar osebne koristi v politiki, je bil poklican in sposoben za voditelja sporazumnega dela. Vsled svoje značajnosti je zadnji čas mnogo pretrpel od strani krmarjev današnje srbske politike. Bodi mu zemlja lahka, med nami pa večna slava.

POGREB † DEKANA OZMECA.

V soboto, dne 27. oktobra, je pogreb vlč g. dekana v Ljutomeru prav pokazal, kako ljubezen in ugled je rajni užival nele v svoji ljutomerski fari in dekaniji, ampak po celem Štajerskem in kako velika izguba je nas zadela z njegovo smrtjo. Krog 50 duhovnikov in nepregledna množica ga je spremljala pri pogrebu, katerega je vodil g. stolni dekan I. Tomažič, ki je tudi pokojnemu v cerkvi govoril v slovo. Krsto so nosili Orli, katerim je bil blagopokojni dobrotljiv oče in med katerimi je do zadnjega tako rad bival. Na grobu se je od blagega mladinojuba mladina, Orli, Orlice in Marijina družba posebej poslovila. Jugoslovanski klub je naravnost iz Beograda poslal h pogrebu g. poslanca Klekca, ki je v nagrobnem govoru pokojnega poveljeval kot javnega delavca na izobraževalnem, gospodarskem in narodno-političnem polju. Saj je bil blagi pokojnik med tistimi prvimi izbranimi, ki so z vodnikom in učiteljem dr. Krekom zaklicali: «Množica se nam smilii!» ter so polni mladostnega navdušenja za srečo Slovencev hiteli, da poleg dušne hrane, potrebne za večni blagor, dele slovenskemu ljudstvu tudi kruh potrebne svetne izobrazbe in gospodarske osamosvojitve in ki so slovensko ljudstvo vodili v trdem boju za narodno-politične pravice. Rajni dekan Ozmec je bil z vso dušo soudeležen pri prosvetnem izobraževalnem delu na Slovenskem Štajerskem. Bil je soustanovnik Slovenske krščansko-socialne zveze za Štajersko, ki je v kratkem času obudila k življenju do 200 izobraževalnih društev z njihovimi odseki in je zlasti mladinskemu gibanju, Orlov, Dekliških in Mladeniških zvez ter Orlic, ki je ravnokar v najlepšem cvetu, ustvarila trden temelj. V svojih župnijah, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Ljutomeru, pa je rajni z osnovanjem in očetovskim podpiranjem izobraževalnih in mladinskih društev dejanski pokazal, kako se naj izobraževalno delo podrobno vrši. Čisto do zadnjega, ko je bil že hudo zde lan od bolezn, so bila njegovo največje veselje društva, zlasti mladinska. Za blagor Slovencev vedno mladostno navdušeni in delavni pokojnik se je z istim ognjem udeležoval tudi na polju gospodarske samopomoči in osamosvojitve. Stal je ob zibelci našemu štajerskemu združništvu, ki je slovensko ljudstvo rešilo oderuštva, obvarovalo pred največjo bedo ter Slovenijo povzdignilo v najnaprednejšo pokrajino Jugoslavije! Po podrobnem zadružnem delu v svojih župnijah, v snovanju in vodenju zadrug in posojilnic, teh največjih dohodelnih zavodov slovenskega naroda, pa je rajni naravnost slovel. Najbolj pa je pokojni stopil pred Slovence na javno pozorišče kot deželni poslanec Slovenske Kmetске Zveze v bivšem štajerskem deželnem zboru. V dobi gospodarskega in političnega zastopljanja in zatiranja ter nasilnega raznarodovanja štajerskih Slovencev je bil rajni med onimi dvanajsterimi štajerskimi slovenskimi poslanci, ki so z mladeniškimi pogumom in odločnostjo pod vodstvom dr. Korošca zaklicali zastopnikom tujega, gospodujočega naroda: «Tudi mi štajerski Slovenci hočemo živeti naroda dostojno življenje!» Hočemo biti drugim narodom enakopravni. Zato zahtevamo gospodarske, politične in narodne pravice, zahtevamo avtonomijo Slovenskega Štajerja! Najbolj označujejo rajnega kot javnega delavca njegove lastne besede, ki jih je izrekel, ko mu je že bolezen onemogočila skoro vsako delo: «Najbolj težko mi je, da ne morem več toliko javno delovati!» Bog bo di blagemu pokojniku večni plačnik za vsa duhovna in telesna dela usmiljenja, ki jih je s svojim javnim delovanjem izkazal slovenskemu narodu!

Parlamentarno delovanje se bo omejilo v mesecu novembru samo na seje finančnega in zakonodajnega odbora. Še le koncem novembra utegne zborovati cela skupščina, da reši proračun za leto 1924. Te dni bo skupščina sprejela zakon o trošarinah.

V finančnem odboru se sedaj razpravlja zakonski predlog o izpolnitvi zak. o trošarinah. Vlada je pridala predlogu glede kuhanja neke izpremembe. Financarji v bodoče ne bodo imeli prav nobenega opravka z žganjarskimi kotli. Žganje iz vseh vrst sadja, vinskih droži in tropin se bo kuhalo trošarine prosto. Le tisti bo plačal od žganja trošarino, koji kuha žganje samo za prodajo. Za kmeta bo to precejšnja ugodnost. O predlogu so v finančnem odboru govorili naši poslanci Pušenjak, Žebot in Vesenjak.

Zenski tečaj za celjsko okrožje SKSZ se vrši dne 18. novembra v Celju v Narodnem domu in za mariborsko okrožje teden pozneje v Mariboru, dne 25. novembra v dvorani v Lekarniški ulici. Na tečajih bodo govorili predavatelj-strokovnjaki. Vodila pa bo oba tečaja znana govornica dr. Angela Piskernikova iz Ljubljane.

Mariborske novice. Naš škof dr. Karlin se je mudil te dni v Beogradu, kjer je prisegel kralju. Predsednik mariborske Orjune in glavni urednik dr. Kukov-

čevega «Tabora», znani pretepač Rehar, je v nekem zasebnem pismu na ljubljanskega orjuna Jurkoviča opsoval dr. Zerjava. Orjuna Jurkoviča je Reharjevo pismo objavil v listu in to je dr. Zerjava tako razljutilo, da je moral Rehar takoj zapustiti uredništvo in sedaj meri v brezposelnosti mariborske ulice. — Sodna razprava proti 19 orjuncem, ki so razbili februarja Cirilovo tiskarno, je razpisana za 16. in 17. novembra t. l. — Nova zvonolivarna v Mariboru je dobila iz Ljubljane dovoljenje, da dogotovi tovarno in začne z ulivanjem zvonov. Ta zvonolivarna bo kmalu v obratu. — Zadnji petek se je zgodil v Brezju pri Mariboru umor. V Brezju je dolgo časa šolnikoval po mariborski okolici slaboznani demokratski šolnik Maks Zemljčič. Bil je vedno pijan, s svojo prvo ženo je tako surovo ravnal, da mu je radi tega umrla. Nič boljše se doslej ni godilo tudi njegovi drugi ženi, kateri so bile batine vsakdanji kruh. Brezjani in Zrkovčani so se bali Zemljčiča, ker se je rad tožaril pri sodnji, delal zgage med kmeti in šuntal enega na drugega. Rad se je tudi pretepaval in vmešaval v stvari in zadeve, ki ga niso prav nič brigale. Kot učitelj je bil tako na slabem glasu, da ga je morala višja oblast odstraniti od šolnikovanja, ker je preveč popival. Zemljčič je bil tudi stalen dopisnik dr. Kukovčevega «Tabora», pisal je tudi podlistke za ta list in po Mariboru je vedno hodil v družbi demo kratov. Temu Zemljčiču je posodila žena brezjanskega zidarja Kotnika 8000 K. Pijanec Zemljčič denarja ni vrnil, kakor je obljubil in Kotnika je tožila dolžnika na rubež, ki je bil tudi odrejen od sodišča. Minuli petek popoldne sta se podala k Zemljčiču na stanovanje, da ga rubita: eksekutor in zidar Kotnik. Ko ju je zagledal Zemljčič, je takoj potegnil revolver. Pri pogledu na orožje jo je eksekutor ubral skozi vrata, tudi Kotnik je hotel uteci, a je slučajno obvisel za sukno na kljuki. Zemljčič ga je dohitel pri vratih in mu pognal kroglo od zadaj skozi hrbet v srce. Kotnik se je zgrudil mrtev na tla. Zemljčič je nato begal po Brezju, revolver je vrget v Dravo in pribežal v mesto, kjer ga je pa policija prišla in ga izročila sodišču. Umor je torej zagrešil šolnik Zemljčič, ki je pijanec, pretepač, demokrat in dopisnik ter podlistkar ravno njega vrednega lista «Tabor». Živel je brez Boga in brez izpolnjevanja krščanskih dolžnosti in radi tega se ne smemo čuditi, da je v svoji podivjanosti hladnokrvno ustrelil človeka, kojega žena mu je posodila denar. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 28. t. m. od hiše žalosti na brezjanski mirovni ob naravnost velikanski udeležbi. Naprej je korakala godba požarne brambe, katere član je bil ustreljeni Kotnik. Potem požarne brambe iz Pobrežja, Maribora. Hoč in druge, pevsko društvo «Zarja» iz Pobrežja, ki je pela dve žalostinki. Za krsto nepregledna množina ljudi iz cele okolice. Ob odprtom grobu mu je govoril v slovo g. Pučko. Potrži rodbini naj služi velika udeležba v tolažbo! — V soboto se je vršil na Teznu komisijski ogled radi novega osebnega postajališča na železnici. Pozdravljamo ta načrt, katerega uresničenje bo zelo dobro došel Tezenčanom, kakor celi južni okolici Maribora.

Prevelik prijatelj perutnine. Iz Veržeja pri Ljutomeru poročajo: Jernej Zelenko iz Veržeja pri Ljutomeru je prevzel skupno z gostilničarjem Francem Mir na Frankopanovi cesti v Mariboru gostilno in plačal odkupnine 140 tisoč kron. Mir je zapazil, da gre kréma slabo in mu vedno manjka vina. Začel je svojemu tovarišu Jelenku predbacivati, da mu ta na skrivaj jemlje vino. Zelenko je bil istočasno osumljen, da je ukradel 30 kokoši, 6 gosi, večje množino sočivja in celo eno svinjo. Cela tatinska zadeva je prišla pred sodišče in se je vršila v Mariboru dne 26. t. m. obravnava. Zelenko je pred sodiščem vse trdovratno tajil, a mu ni nič pomagalo, ker je potrdilo 11 prič njegovo tatinsko nepoštenost. Zelenko je bil že večkrat kaznovan radi tatvine in so mu tokrat odmerili 10 mesecev ječe, ukradene reči mora povrniti ter plačati vse sodne stroške. Policijska stražnica na Frankopanovi cesti je potrdila, da odkar je Zelenko pod ključem, so prenehali v bližini vse tatvine, ki so bile poprej, dokler se je gibal Zelenko prosto, na dnevnem redu.

Blagoslovljenje zvonov v Črešnjevcu. Toliko vernega ljudstva še črešnjevski grič ni gledal kot zadnje dni minulega tedna. Vse je bilo v svečanem vrvenju. Kot v čebelnem panju in gozdnem mravljišču. Pripravljali smo se na dostojen sprejem dveh novih bronastih zvonov. V oživiljenih vaseh so fantje in možje postavljali ponosne slavoloke — vselej izraz mladeniškega ponosa, pa tudi izraz navdušenja za katoliške ideje, dekleta so pa tekmovala med seboj, katera jih bude lepše okrasila. K sprejemu pred večernim mrakom se je zbrala cela župnija. Prihod zvonov, ki ju je na krasno ovenčanem, že v Mariboru občudovanem vozu peljal za občino velezaslužni Simon Pušnik, so oznanjali topiči pa edini zvon, ki ga je pustila vojna. Nad stopnicami pred cerkvijo je toli zaželjenega gosta pozdravil v imenu zdaj in v poznejših vekih živečih župljanov domači gospod župnik, ki je zvana «Mihael» in «Brezmadežna» predstavil župljanom kot neutrudljiva sozveličarja, od nebes poslana misijonarja, pa kot ljubca in ljubljena prijatelja. Slavnostnemu dviganju zvonov drmglega dne je prisostovala nešteta množica domačinov in tujcev. Blagoslovil je zvana slovenjebistriški gospod dekan Jožef Cerjak, ki je v cerkvenem govoru opisoval pomen vsakokratnega oglašanja zvonov. Moj Bog, pod milim nebom se vsaj ta leta ne vrši nobeno dejanje, ob kojem bi se prelilo toliko solz, srca pa drhtela v tako nebeškem ganutju, kakor ob dviganju cerkvenih zvonov pred očmi boguvdane slovenske župnije. . . . In zdaj? Nebesa se znami veselijo, z nami združeni v prisrčni «Te deum laudamus», samo satan se jezi, ker so se nanovo začeli majati stebri njegovega kraljestva, jeze se pa tudi nasprotniki zvonov, ker so

pošteno osramočeni. Na zahvalno nedeljo na veselo svidenje povodom enake slovesnosti pri podružnici Sv. Treh kraljev v Jelševcu!

Novice od St. Martina pri Vurbergu. V nedeljo, dne 11. novembra se bo vršila pri nas lepa slovesnost in sicer: blagoslovljenje dveh novih zastav fantoske in dekliške Marijine družbe. Zastave so mojstersko delo č. šolskih sester v Mariboru. Tudi naši Orli so jeli polagoma in vztrajno delovati, dal Bog, da bi pristopili vsi pošteti fantje iz naše župnije v to cvetočo mladinsko organizacijo, in bi enkrat tudi pri nas med mladeniči izginilo to grdo pijančevanje in pretepanje. Zelimo tudi da bi naše bralno društvo zopet oživel in jelo delovati na polju ljudske izobrazbe, kakor v onih srečnih časih. — Dne 21. oktobra se je vršila v gostilniških prostorih g. Berlinger v Vešici vinska trgatev, katero je priredilo Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor, pod pokroviteljstvom gospoda Krajnc Mirkota, tovarnarja v Framu. Prireditelj je razmeroma dobro uspeš in v najlepšem redu. Gospodu Krajncu, ki se je z veliko človekoljubnostjo in požrtvovalnostjo ponovno izkazal za blagor in dorobit vojnih žrtev, izrekamo našo najlepšo zahvalo, kakor tudi vsem p. n. gostom, ki so z darovi in obiskom pripomogli do dobrega uspeha. — Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor.

«Naš dom» 11 šte. za mesec november je izšla. — Vsebinska je sledeča: Zunanja politika (Viktor Korosec), Prepelica (Tugomer Samov), Brežiški kot (Justin), Tarcizij (Tugomer Samov), Pod vaško lipo: Metlo v roke, Pomisli, Dva velika socijalna tečaja v Celju in Mariboru. Dekliški vrtec: Ženski tečaji. Društveni glasnik: Zadržano-socialni tečaji.

Vse naročnike «Našega doma», ki še niso poravnali naročnine za leto 1923 pozivljamo, da to takoj store, ker nam drugače ni mogoče izdati dvanajste številke za mesec december. Še okoli 700 naročnikov ni plačalo naročnine! Kako naj potem izbaja list, če naročniki ne storijo svoje dolžnosti!

Blagoslovljanje zvonov pri Sv. Tomažu Skoro vsak teden se čita, da se je vršilo zdaj tu zdaj tam po škofiji blagoslovljanje novih zvonov. Tudi pri nas smo imeli po dolgem čakanju in vednih obljubah tako slovesnost dne 14. okt. Vtila je tri zvonove livarna Bühl v Mariboru v isti velikosti in skoro isti teži, kakor so bili poprejšnji in sicer glas E (1220 kg), as (595 kg), h (368 kg) k staremu najmanjšemu des (115 kg), vendar so uglašeni višje kot stari. Požrtvovalni možje, iz vsake občine po dva, so se poldrugo leto trudili z nabiranjem prispevkov s takim uspehom, da so sedaj zvonovi plačani in še ne mali stroški povrh, skupno 110.000 D. Vsa čast jim in zahvala! — V soboto, dne 13. okt., so pripeljali zvonove naravnost iz Maribora čez Ptuj in Polensak, do koder so šli jezdec z godbo naproti, na treh četveroprežnih bogato okinčanih vozovih. Največjega je vozil cerkveni ključar Martin Krajnc iz Hranjigovec, manjša dva pa njuna botra Janez Majcen iz Sejanca in Alojzij Škrlec iz Savec. Vozove, zvonove in konje so okinčala dekleta deloma že v Mariboru, deloma v Ptuj. Na meji župnije v Savecih se je ob lepem vremenu vršil sprejem pri prvem slavoloku, kateremu je s pomenljivimi napismi do cerkve sledilo še sedem. Dva Orla na konjih sta okrog tretje ure popoldne naznanila, da od Polensaka prihajajo zvonovi, katere je tisočglava množica tako težko pričakovala, kakor je kazal napis na prvem slavoloku: «Pozdravljeni ob meji župnije, srce naše naproti vam bije!» Po dohodu je cerkveni ključar M. Krajnc naznanil veselje, da so jih srečno pripeljali v župnijo. Savski župan M. Irgolič jih pozdravi v imenu savske občine, tri majhne solarice vsaka enega v ve zani besedi in vsakemu nastavi velik šopek, nazadnje še g. župnik v imenu svojem in vseh župljanov. Ko so še pevci zapeli svoj pozdrav zvonovom, se je razvil smredov žmagoslavja: Orli v kroju na konjih, šolska mladina pod vodstvom učiteljstva, mladeniči in možje, Orli in Orlice v kroju, banderij jezdec mendala okrog 40, Marijina družba, svatevce manjše in večje, najmanjše na vozovih krog zvonov, nato godba in zvonovi, za njimi boter in botra Škrlečeva, duhovništvo, pevci in nazadnje dekleta in žene, ki pa se ta dan niso mogle držati v vrsti, vse bi rade bile blizu zvonov. Ob pol 5. uri je dospel sprevod do župnijske cerkve, ki je bila od zunaj že skoro prenovljena, znotraj pa nenavadno bogato in lepo okinčana s svežimi in papirnati veneci, kakor menda nikdar poprej, sad skoro enoletnega truda marljivih deklet. Zunanje okrase pred cerkvijo je veter kmalu raztrgal. Pri slavoloku vstrie pošte je zvonove pozdravil predsednik Orlov J. Ambrož, pred cerkvijo pa, ko so zvonovi dospeli na svoj kraj, načelnica Orlic M. Meško in Marijina družbenica M. Zmave, obe v vezani besedi. Večernice so zaključile slovesnost sprejema. — Drugi dan ob pol 10. uri je blagoslovil zvonove v spremstvu 12 duhovnikov vlt g. stolni dekan dr. I. Tomažič in jih krstil na imena Sv. Tomaž apost., Sv. Jožef in Sv. Ana. Pritrkavali so razen duhovščine in izrekli zvonovom voščila botri in njih žene, župani, cerkveni ključarji in zastopniki mladinskih organizacij. Nato je bilo darovanje mimo zvonov in tedaj so se začeli ob zvokih godbe in petja dvigati zvonovi v stolpno lino brez vsake nesreče ali kake nezgode. In sedaj smo se šele oddahnili. Ljudstva domačega in tujega je bilo polno ves veliki cerkveni prostor, in bi bila pridiga zunaj cerkve, pa močen veter ni dopustil. Gospod krstitelj je na podlagi napis na velikem zvonu: «Po vojski spet veselo poj, pozabljen zdaj je boj in znoj» podajal vernikom prekrasne nauke. Sledila je slovesna pontifikalna služba božja z zahvalno pesmijo, kar vse se je končalo šele ob pol dveh pop. Okoli tretje ure pa so se zvonovi že oglašili, in odslej «v cerkvi prenovljeni novi zvonovi — dramite ljudstvo h gorečnosti novil!» (Napis pri cerkvenih vratih.) — Da

je proti večeru poskusila razbrzdana mladina zvoniti po svojih razgretih buticah, je sicer umevno, za tako slovesnost pa sramota.

Državnim cestarjem Slovenije se sporoča, da smo morali radi tehtnih ovir občni zbor Stokovne zveze drž. cestarjev preložiti na nedeljo, dne 11. novembra t. l. dop. v Zidanem mostu. Občni zbor bo velike važnosti zato se ga naj udeležijo člani v velikem številu. Udeleženci naj se vsaj pet dni preje po dopisnici prijavijo na centralo v Celje. Vodstvo SZDC.

Cerkveni rop na Ljubečni pri Poljčanah. V noči od 16. na 17. oktobra je neznani ropar prežagal močno železje na oknu žagreda pri romarski cerkvi M. B. na Ljubečnem ter odnesel iz tabernakeljna monštranco in kelih z malim številom sv. hostij, pokrit s pateno; v žagredu samem pa je še ukradel drugi kelih s pateno vred. Na oknu žagreda je še pustil eno tretjino cigarete Zeta. Tudi je poškodoval letos prenovljeni strelovod s tem, da je izpulil iz zemlje steber, s katerim je potem železno mrežo deloma iztrgal iz okna. Za roparjem doslej ni sledu.

Jekleni zvonovi v Poljčanah. Z jeklenimi tremi zvonovi, katero je dne 7. oktobra slovesno blagoslovil veleč. g. kanonik Maks Vraber, smo vsi jako zadovoljni. Hvaležni smo tovarni v Jesenicah za mojstersko uglašene in lepo doneče zvonove.

Požar. Iz Pameč poročajo: Dne 28. oktobra ob enih ponoči je iz dozda neznanega vzroka izbruhnil požar v gospodarskem poslopu Franca Globočnik, p. d. Kragelnika. V par urah je popolnoma pogorelo gospodarsko poslopje, hiša in zraven stoječa bajta. Zgorela je vsa krma za živino, živila in vso gospodarsko orodje in precej obleke, kakor tudi en pitani prašič. Požrtvovalni domači požarni brambi se je posrečilo neukročeni element v toliko omejiti, da ni prišel ogenj vsaj v spodnje kleti. Škoda gre v stotisoče, zavarovalnica pa znaša komaj 20.000 K. Družina desetih oseb se nahaja v velikem pomanjkanju in je navezana na podporo dobrosrčnih ljudi.

Pameče se modernizirajo. Kdor potuje mimo Pameč, vidi od šetlnovega mlina na Mislinji proti vasi postavljene visoke droge za električno napeljavo. Štirje posestniki že čez en mesec uživajo dobre električne luči. Tudi ljubka in prijazna pameška cerkev je dobila 56 luči, ki so prav okusno razsvetlene po vseh oltarjih in po cerkvi. Vsa naprava izredno povzdiguje krasno hišo božjo in je v veselje in ponos dvema požrtvovalnima darovalcema. Inštalacijo je v splošno zadovoljnost izvršilo električno podjetje Sprager in Črnko v Mariboru, Koptarjeva ulica 12, za zmerno ceno.

Prememba posesti. Znano Šafarjevo posestvo v Trobljah, občina Pameče, je zgubilo letos spomladi svo jega gospodarja Pavla Pogorelnik in v jeseni edinega dediča, 11letnega Janeza Pogorelnik. Po javni dražbi je kupila zdaj to posestvo Antonija Pečoler, p. d. gospa Jesenkova iz Pameč, za 168.000 dinarjev.

Kako mislijo domačini o bivšem poslancu Ureku. Iz Globokega pri Brežicah smo prejeli: Gospod urednik, ko smo čitali v zadnjem «Kmet. listu» Urekov odgovor na vašo zavrnitev, smo sedaj vsi njegovi sorojaki uverjeni, da se mu kolo preostale pameti zavrtelo čisto na zmedeno stran. Urek je dolgo časa tožil o strašni živčni bolezni, ki ga mrcvari noč in dan, a sedaj se je očividno ta bolezen preselila v njegove možgane, ki so postali že nekaj časa sem popolnoma slabostojni. Urek odgovarja v svoji zagovorni slami, da ni dolžil Lenartovega dopisništva, a je in se je takrat v zagovoru samo po Urekovo na debelo zlagal. V brežiškem okraju se je namreč čisto udomačil za lažnjive pregovore: Lažeš, kakor tisti samostojni Urek. S poštenostjo bi se rad ponasal Urek! Moj Bog, saj vendar zna vsak Globočan, da je bil Urek baš radi nepoštenosti odpuščen od vnovčevalnice v Mariboru. Nadalje vprašamo Ureka: mar li je bilo pošteno, da je kot plačan Pašičev hlapec pomagal prodajati Slovence v Beogradu in blatil slovenski ponos po skupščini? Ljudje, ki se vedno po listih bahajo s svojo poštenostjo, katere nikdo ne pozna, so navadno največji nepoštenjaki, ali če se izrazimo z izrazom Urekovega evangelija «Kmet. lista»: lopovi. Res je, da ni Urek doslej še nikogar dejansko ubil, ali ljudje v brežiškem okraju se ga bojijo bolj kakor ubijalca, ker jih je že toliko po krivem ovadil, povzročil prepire, pretepe in potem tožaril kot kak zakoniti advokat. Vsaktedenski obisk sodišča je Urekovo vestno izpolnjevanje njegovih samostojno verskih dolžnosti. Vsakdo si dobro premisli, predno se sreča z Urekom. V zadnjem svojem zagovoru skuša Urek tudi po Pucljevem mesarskem vzgledu smešiti vse, kar je versko poštenega in vsem pravim katoličanom nekaj svetega. Mi njegovi rojaki se temu ne čudimo, ker vemo, da je že davno zapravil slovensko dedščino — vero in bi se rad s surovim smešenjem olepšal vest, ki ga preganja in mu naganja živčno bolezen v preostanke pameti. Tak vam je gospod urednik naš «dični» Urek, ki je lažnjiv, da mu niti njegova lastna žena ne verjame, nepošten zgagar ter zdražbar, izpolnjevanje verskih dolžnosti pa mu je davno nekaj čisto tujega in za «nežno učene» Ureka prenaporno in preveč vsakdanje. Kaj pač hočete pričakovati od sina, ki se je lani v svoji čisto samostojni podivjani jezi spozabil tako daleč, da je položil roko na svojo lastno mater. Ako bo še Urek norel po «Kmet. listu», mu bomo mi rojaki že še posvetili v življenje njegove zakonske zvestobe tako, da nas bo pomnil. Z ljudmi po Urekovo breznačajnega in surovega kova, se mora postopati čisto samostojno. Povem vam, gospod urednik, da se Urek silno razburja, ako ga kedo počoha po časniku. Urek, če se ne boš uravnal zmedenih možganov na pravo plat, prihodnjič več — tvoji sorojaki iz Globokega in Blatnega. (Ta dopis gled Urekove fotografije ne rabi nobene razlage ali dostavka).

Polomija SKS v Kozjem se je vršila tako: Shod je bil javno razglašen pred cerkvijo na Bučah in v Kozjem. Da bi pa prišlo čim več njihovih pristašev, so obenem tudi sklicali občni zbor okrajnega odbora SKS in so javno razglasili, da pridejo govorit: Pucelj, Urek in Drogenik. In res se je v gostilni Koželj v Kozjem ob dotični uri, ko je bil shod napovedan, zbralo 30 ljudi, med njimi nad polovico naših pristašev. Mesto zgoraj omenjenih govornikov pa je prišel govorit tajnik SKS iz Maribora. Povdarjal je, da je SKS tudi za avtonomijo. (Medklie «Saj vemo, da doma na shodih ste za avtonomijo, zakaj tudi niste v Belgradu?») Končno je še povedal, da se je SKS pri zadnjih volitvah premalo pripravila, da so zato popolnoma pogoreli. Pri prihodnjih volitvah bo baje že boljše. Po končanem shodu SKS je neki gostilničar v Kozjem vprašal nekega pristaša SKS iz Zagorja, kako se je njihov shod vršil? Odgovoril mu je: «Pri moji duši, čisto za nič! Če pa nikdo ne pride!»

Roparski napad na Bučah pri Kozjem. V noči od 10. do 11. t. m. je neka družba, obstoječa iz treh fantov-domačinov, in sicer: Kostajnshek, Sinkovič in Mramor, siloma vdrla v stanovanje Marije in Urške Oprešnik na Bučah ter jih pretepla. Ti fantje se nahajajo sedaj v zaporu v Kozjem. Ker so se pregrešili po paragrafu 83 k. z., je moralo tukajšnje okrajno sodišče odstopiti celo zadevo okrožnemu sodišču v Celju.

Zahvala Orla Petrovče-Zalec. Za orlovsko zastavo odseka Petrovče-Zalec je nabtala vrla Novaštifta pri Gornjemgradu 130 dinarjev. Vsej Novištifti in posebej še g. Anici Piki, ki je prevzela vso skrb za nabiranje, izreka orlovski odsek Petrovče-Zalec najiskrenejšo zahvalo!

Dečka pogrešajo. Učenec Franc Korošec iz Rihtarovec, okraj Gornja Radgona je dne 17. marca 1923 odšel iz hiše čevljarkega mojstra Jurija Rusa v Sedlačku 13 pri Ptujju in se do danes pogreša. Otrok je 8 let star, suh, blede, ima lase kostanjeve barye, dobre zobe in govori samo slovensko. Kdo kaj o bivalisce tega otroka ve, se prosi, da o tem poroča okrajnemu sodišču v Gornji Radgoni.

Z dnem 1. novembra prevzame v Koroški cesti 39 trgovino, katero je imel do sedaj g. Beno Kragelj, hišni posestnik M. Seršen sam. Sicer se opozarja na današnji inserat.

Na gostiji Mlakar-Sirovnik v Račah so darovali svatje za novo parno brizgalno požarne brambe v Račah 700 K. Bog njim stotero povrni in daj še mnogo posnemovalcev!

Gospodarstvo.

Žganjekuha popolnoma prosta. — Financarji nimajo s kotli in žganjekuho nobenega opravka več.

Beograd, 26. okt.

Neprestano in opravičeno so se poslanci SLS pritoževali, ker je bila žganjekuha v Srbiji popolnoma prosta, a v slovenskih in hrvatskih krajih je bila pa na žganjekuho naložena visoka trošarina. V Srbiji niso imeli financarji prav nobenega opravka z žganjskimi kotli, tam je lahko «pekel seljak rakijo» (kmet kahal žganje), kakor je hotel. Nihče ga ni nadziral, nihče šikaniral. Čisto drugače je bilo pri nas.

Poslanci SLS so neprestano zahtevali izenačenje. To se pravi: Če smejo Srbi in Makedonci popolnoma prosto kuhati žganje in nimajo financarji tam nobene pravice pečatiti kolle, naj se te ugodnosti upeljejo tudi pri nas. Finančni minister se je konečno vendarle udal.

Kakor smo že pisali, je dne 9. oktobra 1923 predložil narodni skupščini zakonski predlog, po kojem se spremeni dosedanji zakon o trošarini, oziroma žganjekuhi. Na strani 8, pod št. 15, čitamo:

Trošarina na žganje se plača samo za ono količino, koja se proda, a plačevanje trošarine na žganjekuho se ukine. Od hektoliterske stopnje alkohola prodanega žganja se plača 20 D.

«Kot žganje se smatra destilat gošče od sadja itd.» — Tu je bilo izpuščeno: vinske in sadne droži, tropine in pokvarjeno vino. Poslanci Vesjenjak, Žebot in Pušenjak so pri glavni razpravi in pri podrobnem posvetovanju stavili predloge, naj se tudi vinske drože in enake tvarine določijo med ono tvarino, ki je prosta trošarine. Po hudem dvadnevem boju se je našim poslancem posrečilo, da so dosegli tudi to ugodnost.

Te dni bo državni zbor ta zakon sprejel v celoti. Ko bo kralj novi zakon podpisal in bo minister objavil besedilo novega zakona v «Uradnem listu», bodo financarji izgini od žganjskih kotlov. Vsakdo bode smel žganje kuhati popolnoma prosto, kakor se danes kuha svinjska piča ali perilo. Ne bo treba nobene prijave in tudi nobenega plačila državi za žganjekuho. Ta določba bo veljala tudi za one, ki kuhajo žganje za prodajo. Trošarino bo plačal v bodoče pri žganju, ki ga proda kmet, samo oni, koji žganje kupi. Kmet bo trošarine popolnoma prost.

Zakon se namreč glasi:

«Na žganje, skuhanu iz lastnega sadja ali vinskih droži, plača trošarino samo ona oseba, koja kupi žganje od pridelovalca, ali ga dobi na kak drug način.»

Poslanci Jugoslov. kluba so tudi ob tej priliki ostro kritikovali vlado, ker določa, da financarji morajo tuknjati žganjske kotle. Poslanec Žebot je pred celim finančnim odborom osmešil finančno upravo, ki izdaje take nesmiselne in škodljive naredbe. Finančni minister je izjavil, da bo takoj obvestil finančne oblasti v Sloveniji, naj nehajo z luknanjem kotlov.

Naši poslanci so dosegli tudi to, da bo staro, za

prodajo določeno žganje, od kojega se je plačalo običajno trošarino pri dosedanji žganjekuhi, prosto nove trošarine.

V veljavo bo stopil novi zakon, ko ga bo kralj podpisal in ko bo razglašen v «Uradnem listu.» V «Slov. Gospodarju» bomo pravočasno poročali o celi zadevi. Gotovo pa je, da se bo po novem zakonu lahko prosto kuhalo žganje že okoli 1. januarja 1924.

JESENSKO OBDELOVANJE ZEMLJE.

Zboljševanje zemlje pomeni zboljševanje in povečanje naših dohodkov. Dohodke kar najbolj zvišati je naša želja in naša neobhodna gospodarska potreba. Gospodarske in socialne razmere nas silijo, da poiščemo vsakršen pripomoček ter ga uporabimo v našo dobrobit, da ne propademo. Če se hoče naš kmet vzdržati v gospodarskem ravnotežju, se mora tudi nekoliko modernizirati, kakor je to navada pri naprednejših narodih. Na Češkem izštudira kmetijski sin visoko gospodarsko šolo, da potem boljše kmetuje na domačem posestvu. Tak študiran kmetijski sin gotovo bolje zna, ktere gospodarske vzvode mu je napeti, in ktere prilike izkoristiti, da lažje gospodari.

Kmeta in sploh vsacega človeka živi edinole zemlja in le njo se mora izkoriščati v najvišji meri. Poljedelec črpa svojo zemljo navadno samo iz zgornjih rodovitnih plasti, dobičakazljivi industrijalec pa jo raziskuje tudi po več metrov globoko. Cela zemlja na globoko in široko nam torej lahko koristi s svojimi prikritimi in odkritimi zakladi. Kakor industrijalec preizkusi vsebino zemlje v globočini, prav tako je tudi potrebno, da kmetovalec dobro pozna svojstva tistih plasti zemlje, ki jih hoče izkoriščati.

Za kmetovalca pride le zgornja rodovitna plast zemlje v poštev. Od te rodovitne plasti moram plačevati davek, najsi jo izkoriščamo ali ne. Zategadelj trpimo veliko škodo, ako svoje zemlje ne izkoriščamo v zadostni meri. Iz zemlje bi se dalo mnogo več izčrpati, ako bi jo intenzivnejše obdelovali. In po merilu, po katerem kmetovalec izkorišča svojo zemljo naj bi se ocenjevale njegove zasluge za človeški rod.

Ako hočemo, da nam bo zemlja obilnejše rodila, jo moramo napraviti na kakoršenkoli način rodovito. V vsaki zemlji se nahaja več ali manj hranilnih snovi, ki čakajo samo ugodne prilike, da morajo služiti človeku ali drugim živim bitjem v uporabo. Te hranilne snovi pa se nahajajo neraztopljene v nižjih plasteh zemlje, ki jih ne obdelujemo. Obdelovalna plast zemlje pride pogosto v dotiko z zrakom, ki jo razkaja in prevaja hranilne snovi iz neraztopne oblike v raztopno obliko. Zrak, voda in toplota so činitelji, ki spreminjajo vse stvari na svetu, prav posebno pa še našo zemljo. Če tudi hočemo, da se katera stvar spremeni po svojih lastnostih ali materiji, jo moramo izpostaviti tem prvinam (elementom), katerim se tudi najtrši kamen in železo ne moreta ustavljati. Izpostavljajmo torej našo zemljo mogočnim vplivom teh prvin kot naših vrlih sodelavcev in napravili jo bomo bolj rodovito. To izpostavljanje vršimo z vsakim oranjem, zlasti pa z globokim oranjem v jeseni.

Z globokim oranjem zemlje spravimo na površje spodnjo še nerodovito in mrtvo plast zemlje. Na površju se bo ta mrtva zemlja pod vplivom zraka, vode in toplote spremenila sčasoma v rodovito in rahlo ter na ta način povečala rodovitno plast zemlje. Samo posebi je umevno, da bo takšna debelejša rodovitna plast donasala tudi večje dohodke. Kjer je več hrane, tam se lahko prehrani tudi več stvari. Korenine rastlin se bodo v tej globoko zrahljani zemlji bolje razvijale in sprejemale potem takem tudi več hrane, kar bo imelo posledico, da bomo dosegli obilnejši pridelek.

Dobro je takšno zemljo tudi primerno pognojiti in sicer z lahko raztopnim gnojem, to je n. pr. dobro razkrojenim hlevskim gnojem. V tej novi plasti v začetku ni mnogo hranilnih snovi raztopljenih. Tekom par mesecev se to ne more izvršiti, ampak je treba k temu dalje časa. V prvem letu še torej takšna zemlja ne bo dala mnogo več koristi; zato si moramo pomagati z drugimi sredstvi, dokler ne postane bolj rodovita. — Vremenski vplivi delujejo sicer nepretrgoma, toda počasi.

Vpliv narave obstoji v tem, da se v mrazu vse snovi krčijo, na toplem pa raztezajo. Temu se ne moremo drugače ustavljati, kakor če se jim odtegnemo. To bi bilo mogoče samo v veliki globočini zemlje, kjer so ti vplivi manjši, ali pa v deloma neprodušno zaprtem in popolnoma praznem prostoru. V mrazu se torej zemlja skrči, ko pa pride nenadoma toplo vreme, se ista raztegne in pri tem pretrga in razpade. V zraku se nahaja kisik, ki razkaja in pospešuje razpadanje. — Zračni kisik okisuje in s tem spreminja. Spreminja nam potemtakem tudi našo zemljo in v njej se nahajajoče hranilne snovi.

Naši navadni kmetijski plugi niso baš za globoko obdelovanje zemlje najbolj sposobni. Za to svrhu so boljši novejši sistemi, kakor jekleni Sackovi plugi, ki so v rabi pri vseh večjih in naprednejših posestnikih. Ti plugi so tudi zelo enostavni glede izdelovanja in popravljanja. Z večjimi plugi se lahko orje tudi čez 30 cm globoko. Imamo pa tudi nalašč za globoko oranje pripravljene pluge z dvema lemežema. S tem se orje do pol metra globoko. Imenujejo se Sackovi rajolni plugi, h katerim je treba vpreči seveda dva para čvrste vprežne živine. Vsak večji posestnik ali vsaka vas bi morala imeti vsaj po en takšen plug, ki bi oral zemljo od sosedo do sosedo.

Zorana zemlja se pusti v surovih (debelih) plasteh ali brazdah ležati skozi zimo ter se šele v spomladu prevlači ali plitvo preorje in obenem pognoji z dobro

razkrojenim hlevskim ali umetnim gnojem. Z jesenskim oranjem zatiramo tudi nadležni plevel. Zgornja plevelna plast pride z globokim oranjem v nižje plasti zemlje, kjer se plevel vsled pomanjkanja zraka zaduši in polagoma segnije. Za zemljo, poraščeno s plevelom je torej globoko oranje v jeseni posebne važnosti.

Ivan Stampar, ekonom grajščine Ormož.

Za lastnike žrebcev. Po določili zakonitih predpisov se razglašajo, da morajo lastniki žrebcev, ki hočejo v prihodnji plemenilni dobi to je v letu 1923 pripuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, priglasiti te žrebce nazpozneje do 10. decembra 1923 pri onem okrajnem glavarstvu (polit. ekspozituri, mestnem magistratu) v čigar okolišju stoji žrebec. Žrebec naj se priglasijo pismeno in se naj naznani ob enem: a) ime: priimek in bivalisce žrebčevega lastnika, b) pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, kjer stoji žrebec. Za žrebce toplokrvnih pasem pod štirimi leti se v splošnem ne daje dopustila. Svoječasno se bo razglasilo, kje in kedaj bode pregledovala licenčna komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licence).

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca novembra sledeča predavanja na Stajerskem: V nedeljo dne 4. novembra: 1. št. Vid pri Ptujju, o boleznih kmetijskih rastlin, Zupanc J. 2. Konjice, o kmetijstvu, Slamberger. V nedeljo, dne 11. novembra: 1. Kaplja, o živinoreji in sadjarstvu, Wernig. 2. Sv. Lovrenc, okr. Ptuj, o boleznih kmet. rastlin, Zupanc. 3. Kostivnica, o kletarstvu in o sadjarstvu, Slamberger.

KURNIK.

Vsaka kmetijska hiša, ki je urjena glede gospodarstva vzorno, ima tudi kurnik za svojo mnogobrojno perutnino. Praktično urejen kurnik služi dobro domači perutnini sploh, posebno pa kokošim. Vsak količkaj vzoren hišni gospodar si ga je že omissil ter ustregel želji svoje žene ter gospodinje.

Kurnik ti priporočam iz raznih razlogov. Med temi je eden prvih ta, da ustreže naravnim nagonom kure.

Vsaka stvarca pod milim nebom ima svoj dom, svoje dnevno zavetišče in nočno bivalisce.

Ptica se usede na večer vselej, ako ni ovirana na taisto mesto. Zajec si poišče taisto ležišče, lisica taisto luknjo, stvarca — za stvarca taisto prenočišče.

Enako išče med drugo domačo perutnino tudi kokoš taisto prenočišče in če se ga je privadila enkrat, ga ne z lepa, temveč le prisiljena izmenja.

Prenočila bo sicer pod domačo streho tudi brez kurnika, a kako se jej godi pri iskanju prenočišča pred počitkom in v počitku — je druga. Pogosto na svoj navadni prostor, če ni kurnika, ne more ob pravem času in ko se je enkrat že srečno usleda k zaželenemu počitku, jej sedaj to, sedaj ono ne da miru.

V kmetijski hiši je zmiraj opravka dovolj, in celo preko glave. Če mora kokoš prenočiti izven kurnika, doživi neredko, da še ni miru, ko ima glavo vtaknjeno pod peruti — mora bedeti, se celo splaši in se mora premestiti. To se jej prigodi tem večkrat, ker se poda samo k počitku.

Pri tem išče kokoš taiste tovarišije tudi ponoči, v kateri je preživela čez dan.

Ze iz tega stališča ti priporočam kurnik, da zamore kura po svojem naravnem nagonu poiskati mirno prenočišče, poiskati, kedaj jej je ljubo in ko ga je enkrat našla, ni primorana, ga zapustiti —. Nadalje ti priporočam kurnik radi snage, ki jo ljubi kokoš sama in je umešna za kraj, kjer prenočujejo kure. Iz kurnika lahko blato hitro odpraviš in gotovo ne ugaja nobe nemu, ako naleti na kurje blato v kraju, v katerem prenočujejo kokoši posamezno. Lažje kure pregledaš ter prešteješ, ako se zbirajo skupno v kurjaku.

Hišna gospodinja ali dotična oseba, koji je izročena skrb pri hiši za perutnino, navadno pogleda na večer, če je doma pernata žival in pri njej vse v redu. Če želi izbrati katero živalco za domačo rabo, ne bo jej treba iskanja po kotih ali na jutro dirjanja po dvorišču, da jo ujame —.

Omeniti pa moram, da priporočam kurnik, da ležajo kure na gotovih porstarih, jajca lahko najdeš, prešteješ in jih odločiš za katerokoli uporabo.

Ni ravno prijetno, če ležejo kokoši, a ne veš, kje. Če rabiš jajce, a ga moraš le iskati, da še večkrat ga iščeš zastonj. Če bi se naj jajca uporabila v kuhinji, ali podlega, pa ne veš kako stara so in mogoče celo pokvarjena. Častitamo tistemu vzornemu hišnemu gospodarju, ki je priskrbel svoji ženi in gospodinjji na ljubo, sebi pa v domačo korist kurjak na ta le način:

Postaviti je kurnik kolikor mogoče na toplo, da pride od njega toplota iz živinskega hleva in kjer to ne bi bilo mogoče, ga je zgraditi vsaj tako, da mu je preskrbel ob strani dvojno steno iz desk. Med te stene je uležil žagovino, dobro suho listje, slamo, mrvo, da niso kokoši na mrzlem. Kurnik je razdelil v tri dele:

Vsak del ima tla iz desek. Te tri dele je zopet razdelil po stenah iz desk v toliko oddelkov, kakor mu kaže za domačo potrebo. Kurnik si je tako izdelal, da ga lahko čisti od povsod.

Spodnji del kurnika s svojimi oddelki je določil za piščeta (majhna in odrasla), ki prenočujejo sedeč na tleh in da imajo dovolj toplote, jim je po lesenih tleh natrosil, ali slabega sena, ali žagovine. Posebno dobro je obil ta del kurnika z deskami in vsak oddelek preskrbel z dobrimi duricami, koje nosijo luknjice, radi zračenja. Te luknjice ne smejo biti tako velike, da bi zamogla v oddelek podgana, ki si rada privoščič pišče za piščetom — — —

Drugi, srednji del kurnika je razdelil po stenah iz desk v oddelke, katerih nesejo kokoši. 4—5 kokoši ima-